

TECHNIKAI KIVETÍTÉS (2015-19)

2016. február 4.

Jelen technikai kivetítés a Költségvetési Felelősségi Intézet kiadványaként, jelentős részben önkéntesek munkájával készült és – az azóta elkészült anyagok Módszertani Függelékeiben leírt eltérésektől eltekintve – a 2010 végén megszüntetett Költségvetési Tanács Titkárságán kidolgozott módszertanokra támaszkodik.

Jelen tanulmány célja kettős. Egyrészt célzat és részrehajlás nélkül bemutatja a gazdasági folyamatok és a 2016. január 31-ig kihirdetett jogszabályok alapján kirajzolódó középtávú makrogazdasági és költségvetési pályát. Másrészt összehasonlítási alapul szolgálhat minden elemző és gazdasági szereplő számára a jelen parlamenti ülészakban tárgyalt törvényjavaslatok várható költségvetési hatásainak felmérésekor.

Egy szakmailag megalapozott technikai kivetítés nem tehet mást, mint hogy tényekre hagyatkozik. Ebből a szempontból ténynek számítanak a hivatalos statisztikai adatszolgáltatók (pl. KSH) adatai, illetve a Magyar Közlönyben kihirdetett jogszabályok. A bemutatott számítási eredmények ily módon nem tekinthetők előrejelzésnek, mivel tudatosan és következetesen nem számolnak jövőbeli gazdaságpolitikai döntésekkel – függetlenül attól, hogy e döntések megszületése mennyire valószínű. Miközben magunk nem tétélezünk fel jövőbeli döntéseket, nem tekinthetünk el attól, hogy a gazdasági szereplők várakozásait – és ezáltal döntéseit – jelentős mértékben befolyásolhatják a hivatalos formában még ki nem hirdetett jogszabály-változások.

A tanulmány megjelenését támogatta a Haza és Haladás Közpolitikai Alapítvány.

Tartalomjegyzék

1. Összefoglaló.....	4
2. A makrogazdasági folyamatok elemzése	5
3. A költségvetési folyamatok alakulása.....	6
Külső tételek.....	6
A belső tételek 2016. évi egyenlege.....	7
A kamatok és az MNB eredménye	8
A költségvetési egyenleg és az államadósság alakulása.....	9

1. Összefoglaló

Technikai kivétésünkben a legújabb statisztikai adatok és egyéb rendelkezésre álló információink alapján újraértékeljük a 2015 decemberében publikált makrogazdasági és költségvetési pályánkat. A 2016. január 31-ig kihirdetett jogszabályok változatlanságát feltételezve azt mutatjuk be, hogy milyen alappályára számíthatnánk akkor, ha nem következne be változás a gazdaságpolitikában.

A beérkezett 2015. évi harmadik negyedéves GDP adatok a várakozásainkkal összhangban alakultak, amelyek egyértelműen alátámasztották, hogy a jelenlegi, viszonylag magas gazdasági növekedést elsősorban egyedi, átmeneti tényezők okozták. Ezek fokozatos kifutásával azt várjuk, hogy a GDP bővülésének üteme a 2015. évi – becslésünk szerinti - 2,9 százalékról 2016-ban 2,2 százalékra, majd 2017-től 2 százalék alá fog mérséklődni. Ez már tartalmazza a CSOK és az új lakások áfa-csökkentésének, valamint az EU-források felgyorsított lehívásának hatását is.

A mérséklődő olaj- és nyersanyagárak folyamatosan felülírják inflációs várakozásainkat. A belső kereslet élénkülése és a nominális árfolyam folyamatos gyengülése ugyan felfelé hajtja az árakat, de a mérséklődő importált infláció és a csökkenő nyersanyagárak ellensúlyozzák a hazai inflációs nyomást. A nyersanyagárak stabilizálódását követően arra számítunk, hogy az infláció fokozatosan emelkedni fog, majd a jegybanki cél közelében stabilizálódik.

A költségvetési folyamatok közül kiemelt figyelmet érdemel a társasági adóbevételek alakulása, mivel a rendkívül magas 2015. évi bevételből – feltételezésünk szerint – 100-120 Mrd forint egyszeri tétel. A külső tételek egyenlege 2016-ban várhatóan mintegy 80 milliárd forinttal lesz jobb, mint a hatályos költségvetési törvényben becsült érték.

A belső tételek egyenlege 2016-ban közel 250 milliárd forinttal rosszabb a törvényi előirányzatnál. Ennek oka elsősorban Családi Otthonteremtési Kedvezmény, az EU-források felgyorsított lehívása miatt megemelkedő magyar társfinanszírozás, a költségvetési szervek és különösen a KLIK eladósodása, az élelmiszerlánc felügyeleti díj nagy részének kiesése, valamint a kormányhivatali adminisztratív szolgáltatások díjcsökkentése.

A nettó kamatkidadások a GDP arányában a 2015. évi 2,9 százalékos szinten stabilizálódnak a rendkívül kedvező nemzetközi kamatkörnyezetnek köszönhetően, de ebben a tekintetben egyértelműen a negatív kockázatok vannak túlsúlyban.

2015-ben a maastrichti hiány, amely a pénzforgalmi egyenlegen felül egyéb korrekciós tételeket is figyelembe vesz, a konvergencia programnak megfelelő 2,4 százalékos szint alatt várható. 2016-ban a hiány már a GDP 2,7 százaléka lehet, de ha a kormány nem használja fel a költségvetési törvényben tervezett, összesen 170 Mrd forint tartalékot, akkor az egyenleg -2,2 százalékra javul, ami 0,2 százalékos kiigazítási kényszert feltételez a konvergencia program célértékéhez képest.

Középtávon a kormányzati szektor egyenlege fokozatosan romlik, intézkedések hiányában 2018-ban már meghaladhatja a GDP 3 százalékát. Összevetve a konvergencia programban kitűzött pályával ez még akkor is több mint a GDP 1 százalékát kitevő kiigazítást tesz szükségessé, ha a tartalékokat a kormány továbbra sem költi el.

Feltételezve, hogy az EU-val szemben 2015 végén fennálló, összesen több mint 800 Mrd forint követelés nagy részét a Bizottság a következő években átutalja Magyarországnak, az adósságráta a 2017-ig a jelenlegi 76,2 százalékos GDP-arányos szinten stabilizálódik, majd emelkedni kezd, vagyis még úgy sem lesz képes Magyarország teljesíteni az adósságráta csökkentésére vonatkozó EU-szabályt (1/20-os szabály), hogy figyelmen kívül hagyjuk a gyorsuló paksi beruházás hatásait.

2. A makrogazdasági folyamatok elemzése

Technikai kivetítésünkben a legújabb statisztikai adatok és egyéb rendelkezésre álló információink alapján újraértékeljük a 2015 decemberében publikált makrogazdasági pályánkat. A 2016. február 5-ig kihirdetett jogszabályok változatlanóságát feltételezve azt mutatjuk be, hogy milyen alappályára számíthatnánk akkor, ha nem következne be változás a gazdaságpolitikában. Egyetlen kivétel, hogy a kormányzati kommunikációnak megfelelően elővételezzük a Családi Otthonteremtési Kedvezményrel kapcsolatos módosító intézkedések februári elfogadását.

Decemberi kivetítésünkkel összhangban továbbra is azt gondoljuk, hogy a külső környezet enyhén javítja a magyar gazdaság növekedését, de november óta a helyzet kissé romlott. Ugyan az EKB folytatódó mennyiségi lazítása nyomán javultak az európai országok növekedési kilátásai és enyhültek a deflációval kapcsolatos félelmek, de továbbra is törekenynek látszik az európai reálgazdasági bővülés. A kínai tőzsde mélyrepülése, és a tartóssá váló alacsony olajárak további kérdőjeleket vetnek fel más – az Európai Unión kívüli - gazdasági partnereink gazdasági növekedésével és import keresletével kapcsolatban. Az év második felére toldott ki a FED tavaly decemberben megkezdett kamatemelési ciklusának várható folytatása, ami némileg növeli a hazai monetáris politika mozgásterét.

1. táblázat: A főbb makrogazdasági mutatók a technikai alappályán (éves reálváltozás, százalék*)

	2011	2012	2013	2014	2015f	2016f	2017f	2018f	2019f
GDP	1,8	-1,5	1,7	3,6	2,9	2,2	1,9	1,7	1,7
Vásárolt fogyasztás	1,1	-1,6	1,1	3,9	2,9	2,2	1,7	1,4	1,5
Természetbeni társadalmi juttatás	0,4	-2,5	1,1	0,1	1,0	-0,4	0,2	0,0	0,0
Közösségi fogyasztás	-0,4	-0,2	5,1	5,8	1,0	-0,4	0,2	0,0	0,0
Bruttó állóeszköz-felhalmozás	-2,2	-2,9	7,1	11,2	0,1	-0,3	1,6	2,2	2,2
Export	6,6	-1,5	5,9	7,6	8,1	6,0	6,0	5,3	4,7
Import	4,5	-3,3	5,9	8,5	7,7	6,5	4,8	4,8	4,6
Fogyasztói árindex	3,7	5,5	1,6	-0,3	-0,1	1,5	3,0	3,0	3,3
Versenyszféra bruttó reál átlagbér	1,6	1,7	2,0	4,6	4,1	0,7	-0,9	0,1	0,6
Versenyszféra létszám	1,2	1,5	1,1	4,6	2,3	1,5	1,2	1,2	1,2
Nemzetgazdasági létszám	0,7	1,8	1,7	5,3	2,7	1,1	0,8	0,9	0,9
Munkanélküliségi ráta	11,0	11,0	10,2	7,7	5,8	5,2	4,7	4,1	3,3
HUF/EUR árfolyam	279,3	289,3	297,0	308,7	309,9	318,1	319,7	323,4	329,1
Három hónapos kamat	6,1	6,7	4,0	2,1	1,1	1,6	3,2	4,4	5,1

* Kivéve a munkanélküliségi ráta, a forint/euró árfolyam és a három hónapos kamat esetében, ahol a táblázat éves átlagos szintet közöl.

A beérkező 2015. évi harmadik negyedéves GDP adatok a várakozásainkkal összhangban alakultak. Ezek egyértelműen alátámasztották, hogy a gazdasági növekedést évek óta elsősorban egyedi és átmeneti tényezők okozzák. Ilyenek voltak a főként európai uniós forrásból finanszírozott állami és önkormányzati költségek, a járműipari kapacitásbővítések, a devizahiteles elszámolások. Azt várjuk, hogy a GDP bővülésének üteme a 2015. évi 2,9 százalékos értékről 2016-ban 2,2 százalékra, majd 2017-től 2 százalék alá fog mérséklődni. Ebben figyelembe vettük egyrészt az EU-források gyorsított lehívását, másrészt a Családi Otthonteremtési Kedvezmény (CSOK) hatását az új lakásépítésekre. Az EU-források vonatkozásában azt tételeztük fel, hogy 2016-ban 2015-höz képest a forrásbevonás a magánszektorban nem változik, a kormányzati szektorban viszont 400 Mrd forinttal lassul (szemben a hivatalos kormányzati céllal, amely szerint a forrásbevonás egyáltalán nem lassul).

Korábbi statikus elemzésünk¹ alapján azt tételeztük fel, hogy a CSOK és az új lakások áfa-csökkentésének hatására 2016-2019 között évente 400 ezer négyzetméterrel növekszik az épített új lakások alapterülete. Ebben az időszakban a CSOK és az áfa-csökkentés együttesen mintegy 0,2 százalékponttal emeli a reál GDP növekedési ütemét.

A mérséklődő olaj- és nyersanyagárak folyamatosan felülírják inflációs várakozásainkat. A belső kereslet élénkülése és a nominális árfolyam folyamatos gyengülése ugyan felfelé hajtja az árakat, de a mérséklődő importált infláció és a csökkenő nyersanyagárak ellensúlyozzák a hazai inflációs nyomást. A nyersanyagárak stabilizálódását követően arra számítunk, hogy az infláció emelkedni fog, majd a jegybanki cél közelében stabilizálódik. Decemberi előrejelzésünkkel összhangban a kedvezőbb hazai és nemzetközi inflációs adatok, az EKB által bejelentett enyhe monetáris kondíciók, valamint a FED következő kamatemelésének kitolódása tovább növelték a hazai monetáris politika mozgásterét, ami lehetővé teszi a jelenlegi laza monetáris kondíciók további fenntartását.

3. A költségvetési folyamatok alakulása

Külső tételek

A külső tételek kivetítésekor figyelembe vettük a 2015. évi előzetes pénzforgalmi tényadatokat. Ebből látszik, hogy 2015-ben mind a jövedelem-, mind a fogyasztási adók jelentősen a terv felett alakultak. A jövedelemadókon belül elsősorban a társasági adó érdemel figyelmet. Amint decemberi kivetítésünk óta kiderült, a tavaly júniusi 62 Mrd forintos egyszeri befizetés valóban a 2014. adóévhez kapcsolódik, ezért ezt a tételt eredményszemléletben a 2014-es évhez könyveltük vissza. A 2015. decemberi feltöltés több mint 60 milliárd forinttal haladta meg a 2014. decemberi értéket, de feltételezésünk szerint ennek is jelentős része egyszeri tétel, ezért a 2016. évi tányá-bevétel előrejelzésében bázisként nem vehető figyelembe.

A dohányipari különadót újabb jogi döntésig hatályon kívülnek tekintjük, ezért ilyen bevétellel – a már ténylegesen befolyt 1,3 Mrd forinton felül – nem számolunk. A reklámadónál az átalakítása miatt 2016-tól 6,5 Mrd forint bevétellel számolunk.

A CSOK és az új lakások áfa-csökkentése érdemi hatással van az áfa-bevételekre. Az alappályán (intézkedések nélkül is) megépülő lakások áfájának csökkentése 40 Mrd forint körüli összeggel rontja a költségvetési egyenleget, az intézkedések hatására megépülő lakások áfája viszont ezt részben ellentételezi. Ennek mértéke 2016-2019 között rendre 5, 10, 15, 20 Mrd forint.

A külső tételek egyenlege 2015-ben várhatóan 546 milliárd forinttal haladta meg az eredeti költségvetési tervszámot.

2. táblázat: A külső tételek előzetes tényadatai 2015-ben

	Eredeti törvény	Előzetes tény	Eltérés	
			Mrd HUF	GDP %
Jövedelemadók és munkát terhelő járulékok	6 468,8	6 799,1	330,3	0,99%
Fogyasztási adók	4 249,6	4 450,7	201,1	0,60%
Egyéb adók, járulékok és befizetések	1 111,6	1 113,7	2,1	0,01%
Nyugellátások	3 477,1	3 443,7	-33,4	-0,10%
Családi támogatások	560,7	564,9	4,2	0,01%
Szociális juttatások	158,5	164,7	6,2	0,02%
Egyéb külső kiadások	295,6	306,0	10,4	0,03%
Külső tételek egyenlege	7 338,0	7 884,1	546,1	1,63%

3.

¹ Elérhető: http://www.kfib.hu/uploads/A_10_millios_CSOK_es_az_afa-csokkentenes_hatasvizsgalata_honlap.pdf

2016-ban a bankadó csökkentésének, az átmeneti tao-többletek eltűnésének, valamint az új lakások áfa-csökkentésének hatására töredékére, 77 Mrd forintra csökken a már elfogadott költségvetési tervekhez képest számított nettó többlet.

4. táblázat: A külső tételek várható alakulása 2016-ban

	Eredeti törvény	kfib alappálya	Eltérés	
			Mrd HUF	GDP %
Jövedelemadók és munkát terhelő járulékok	6 803,7	6 823,9	20,1	0,06%
Fogyasztási adók	4 473,6	4 487,1	13,5	0,04%
Egyéb adók, járulékok és befizetések	1 016,5	1 059,3	42,8	0,13%
Nyugellátások	3 477,3	3 466,6	-10,6	-0,03%
Családi támogatások	564,3	566,8	2,5	0,01%
Szociális juttatások	163,3	158,9	-4,4	-0,01%
Egyéb külső kiadások	314,8	326,7	11,9	0,03%
Külső tételek egyenlege	7 774,1	7 851,2	77,1	0,23%

2016 után az adóbevételek – a bankadó további csökkentése miatt – a nominális GDP arányában valamivel alacsonyabb szinten stabilizálódnak.

A belső tételek 2016. évi egyenlege

A belső tételek egyenlegének becsléséhez az elfogadott törvényi értékekből indultunk ki, de azokat több ponton módosítottuk.

1. A progresszív élelmiszerlánc-felügyeleti díj felfüggesztése miatt – újabb jogi döntésig – a 20,7 milliárd forint tervezett bevétel nagy részének (13,8 Mrd forint) elmaradásával számolunk.
2. A korábbi EU-projektekkel kapcsolatos szabálytalanságok eredetileg 2015-re várt, de végül ki nem szabott büntetéseként – piaci információk alapján – 22 Mrd forint egyenlegromlással számolunk.
3. A lakástámogatások kiadásai között számolunk a Családi Otthonteremtési Kedvezmény közvetlen hatásával. Ötezer támogatott új lakás megépülését feltételezve 2016-ban 50,6 Mrd forint egyenlegrontó hatással számolunk, amely tartalmazza nem csak a lakásonként 10 millió forint közvetlen támogatást, hanem a kapcsolódó hitelek állami kamattámogatását is.
4. Az útdíjak, a gyógyszerkassza és a garancia-beváltások – a 2015. évi előzetes tényadatok alapján – összességében mindössze 1 Mrd forintra rontják a várható egyenleget.
5. A kormányhivatali szolgáltatások (igazolások, okmányok, stb.) 2016. január 1-től hatályba lépett díjcsökkentését az elfogadott költségvetési törvény még nem vette figyelembe, ezért ez – a kormány által becsült – 10 Mrd forintra rontja az egyenleget az eredetileg elfogadott értékhez képest.
6. Mivel makropályánkban azt feltételeztük, hogy az elfogadott költségvetési törvényhez képest a kormány érdemben fel tudja gyorsítani a kormányzati szektoron belül elköltött EU-források lehívását, ezért figyelembe kell vennünk az ehhez szükséges 83 Mrd forint magyar társfinanszírozási többletet is. Feltételezésünk szerint a kormányzati szektoron belül végrehajtott projektekben 30 százalék a hazai finanszírozási hányad.
7. A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ költségvetési megalapítása óta jelentős kockázati forrás és átláthatósági probléma. 2014-ben közel 40 milliárd forinttal növelte a kormány a tartalékok terhére az intézmény kiadási keretét, míg 2015-ben 43,1 milliárd forint többletre volt szükség. Bár a 2016-os költségvetés tervezésekor figyelembe vehették volna a 2014-es

támogatási szükségletet, erre semmi nem utal, ezért vélhetően idén is hasonló nagyságú összeggel vannak alultervezve az oktatási intézmények költségvetései.²

8. A Magyar Államkincstár adatai szerint 2014 végén 58,9 milliárd forint 30 napon túli, lejárt szállítói tartozással rendelkeztek a költségvetési szervek, amely 2015 végére 31,5 milliárdra csökkent. Ennek oka, hogy az év során a kormány 60 milliárd forintot szánt erre a célra. Feltételezve, hogy a teljes keretet maradéktalanul elköltötték, az év során 32,6 milliárd forint új tartozás keletkezett, vagyis ekkora összeggel voltak alulfinanszírozva az intézmények. A 2016-os törvény nem tartalmaz előírányt a tartozások kezelésére, ezáltal a tavaly keletkezett összeghez hasonló mértékben nőhet idén is a tartozások állománya.

5. táblázat: A belső tételek várható alakulása 2016-ban

	2016
Törvényben elfogadott belső egyenleg	-7561,6
Eltérések összesen	-256,0
EU-döntések	
Élelmiszerlánc-felügyeleti díj	-13,8
EU-büntetés	-22,0
Felülről nyitott előirányzatok és belső bevételek	
Lakástámogatás (CSOK + kamattámogatás)	-50,6
Útdíjak	8,3
Gyógyszerkassza	-26,2
Garancia-beváltások	16,9
Kormányhivatali díjak csökkentése	-10,0
Többlet EU-források hazai társfinanszírozása	-83,0
Egyéb	
KLIK kiadási keretének emelése maradványból	-43,1
Költségvetési szervek kifizetetlen számlái	-32,6
Belső tételek becsült egyenlege	-7817,6

Az eltérések összege tehát -256 Mrd forint. Technikai kivetítésünk szabályainak megfelelően a 2016 utáni évekre a 2016. évi becsült értéket rögzítettük reálértéken, vagyis indexáltuk inflációval – kivéve a CSOK hatását, amelyet statikus elemzésünk alapján vezettünk tovább.

A kamatok és az MNB eredménye

A kamatlábak májusi kivetítésünkhöz képest csökkentek, elsősorban a rövid lejáratokon. A GDP-arányos kamatkidadások a 2015. évi 2,9 százalék szintjén stabilizálódnak 2016-2017-ben és 2018-tól is csak minimális mértékben csökkennek

A gyengülő árfolyam miatt az MNB folyamatosan árfolyamnyereséget realizál a devizatartalékon, ami képes ellensúlyozni a forint-eszközökön képződő veszteséget és az üzemi költségeket, ezért a kivetítési horizonton veszteség-térítéssel nem számolunk.

² Összesen 43,1 Mrd forintot csoportosított át a kormány a tartalékból, maradványokból. Ebből 36,3 Mrd forintot a KLIK, 6,3 Mrd forintot az idő közben az NGM-hez átkerült Szakképzési Centrumok, 0,45 Mrd forintot pedig a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal kapott. Összességében a teljes 43,1 a KLIK alultervezését pótolja.

6. táblázat: A különféle lejáratú kamatlábak feltételezett alakulása

	2015	2016	2017	2018	2019
3 hónap	1,3%	1,5%	2,8%	3,9%	4,5%
1 éves	1,6%	1,8%	2,3%	2,7%	3,0%
3 éves	2,5%	2,7%	3,0%	3,3%	3,4%
5 éves	3,2%	3,3%	3,4%	3,6%	3,6%
10 éves	3,7%	3,7%	3,7%	3,8%	3,8%

Hangsúlyozzuk, hogy a tapasztalatok szerint a hozamgörbe hosszabb vége lényegesen érzékenyebb a jegybanki kamatváltozásokra annál, mint ami a racionális várakozásokon alapuló elméletekből következne, ezért a jegybanki kamatemelési ciklus elindulása a hosszú hozamok, és ez által az államadósság fajlagos finanszírozási költségeinek a feltételezettnél gyorsabb növekedését okozhatja.

A költségvetési egyenleg és az államadósság alakulása

A központi alrendszer GDP-arányos pénzforgalmi elsődleges egyenlege a 2015. évi -0,7 százalékról 2016-ban +0,1 százalékra javul, de a későbbiekben egészen 2019-ig folyamatosan romlik.

Az előzetes adatok szerint a központi alrendszer teljes pénzforgalmi egyenlege 2015-ben -1219 Mrd forint, a GDP -3,6 százaléka volt. A maastrichti egyenleg számításához ezen felül további tényezőket is figyelembe kell venni:

1. az önkormányzati alrendszer egyenlegét (a 2015. szeptember 30-i EDP-jelentés alapján +5 Mrd forint)
2. az utolsó 5% kiadásának kormányzat által történő előfinanszírozása (a 2015. szeptember 30-i EDP-jelentés alapján 289,2 milliárd HUF)
3. késedelem az EU visszatérítésekben (az NGM 2016. januári havi jelentése szerint +560 Mrd forint)
4. a 2015 végén kifizetett, de 2016. januárra szóló segélyek hatását (az NGM 2016. januári jelentése szerint: +36 Mrd forint)
5. a MÁV és a BKV adósságának átvállalását (egyenleghatás: -75 Mrd forint),
6. az adóbevételek és a kamatok eredményszemléletesítésének hatását (kfib saját becslése szerinti egyenleghatás: -146 Mrd forint)
7. a pénzforgalomban elszámolt, de a maastrichti egyenleget nem érintő tételeket, ill. az államháztartáson kívüli, de kormányzati szektorba sorolt szervezetek nettó egyenlegét (a 2015. szeptember 30-i EDP-jelentés alapján: -236 Mrd forint)

A maastrichti egyenleg összességében 785 Mrd forint, a GDP 2,3 százaléka, amely már figyelembe veszi a 62 Mrd forint tánya-bevétellel kapcsolatos korrekciót is. A szeptemberi notifikációban feltételezett +5 Mrd forintnál jobb önkormányzati egyenleg, vagy a pénzügyi műveletek eltérő elszámolásának hatására az egyenleg ennél jobb is lehet.

2016-ban a hiány a GDP 2,7 százaléka, de ha a kormány nem használja fel a költségvetési törvényben tervezett, összesen 170 Mrd forint tartalékot, akkor az egyenleg -2,2 százalékra javul, ami 0,2 százalékos kiigazítási kényszert feltételez a konvergencia program célértékéhez képest.

Középtávon a kormányzati szektor egyenlege fokozatosan romlik, intézkedések hiányában 2018-ban már meghaladhatja a GDP 3 százalékát. Összevetve a konvergencia programban kitűzött pályával ez még akkor is több mint a GDP 1 százalékát kitevő kiigazítást tesz szükségessé, ha a tartalékokat a kormány továbbra sem költi el.

Az adósságráta 2015 végén még megegyezett a 2014 végi értékkel, mivel a Budapest Bank megvásárlásához nyújtott 195 Mrd forint MFB-hitelt – bár nem az állam a hitelfelvevő, az ESA 2010 statisztikai módszertan szabályai szerint – a maastrichti adósság részének kell tekinteni. 2016-ra vonatkozóan feltételezzük, hogy az ÁKK a 2015 végi szintre fogja beállítani a KESZ és a devizabetét állományát, az EU pedig még 2016-ban átutal az 560 Mrd forint értékű hátralékból 500 Mrd forintot, a maradék 60 milliárd forintot viszont végleg törli. Ugyancsak feltételezésünk szerint az utolsó 5 százalékokat fedező, 289,5 Mrd forint értékű, magyar fél által megelőlegezett EU-forrást a Bizottság a 2016-2019 években 10-30-30-10 százalék arányban fogja átutalni.³

Ezekkel a feltételezésekkel az adósságráta a 2017-ig a jelenlegi 76,2 százalékos GDP-arányos szinten stabilizálódik, majd emelkedni kezd, vagyis még úgy sem lesz képes Magyarország teljesíteni az adósságráta csökkentésére vonatkozó EU-szabályt (1/20-os szabály), hogy figyelmen kívül hagyjuk a gyorsuló paksi beruházás hatásait.

³ A 2004-2006 EU-költségvetési időszakhoz kapcsolódó hasonló összegek egy kis része még 2014-ben, tehát 8 évvel (!) az időszak vége után folyt be.

MELLÉKLETEK

1. melléklet: a főbb makrogazdasági mutatók alakulása a technikai alappályán

	2011	2012	2013	2014	2015f	2016f	2017f	2018f	2019f
NEMZETI SZÁMLÁK (folyó áron, Mrd forint)									
Nominális GDP	28134	28628	30065	32180	33449	34088	35692	37118	38714
Reál GDP (éves % növekedés)	1,8	-1,5	1,7	3,6	2,9	2,2	1,9	1,7	1,7
Háztartások fogyasztási kiadása	14341	14889	15226	15651	16098	16702	17495	18264	19141
Vásárolt fogyasztás (becslés)	13147	13645	14021	14528	14942	15503	16239	16953	17767
<i>vásárolt fogyasztás (éves % növekedés)</i>	4,9	3,8	2,8	3,6	2,9	3,8	4,7	4,4	4,8
<i>vásárolt fogyasztás volumene (éves % reálnövekedés)</i>	1,1	-1,6	1,1	3,9	2,9	2,2	1,7	1,4	1,5
Kormányzati kollektív fogyasztás	2856,0	2814,5	2972,2	3292,0	3384,5	3407,4	3505,3	3595,5	3697,7
Kormányzati természetbeni transzfer	2990,6	2941,4	2958,0	3210,2	3300,4	3322,8	3418,2	3506,2	3605,8
<i>Összes kormányzati fogyasztás folyó áron</i>	5846,6	5755,9	5930,2	6502,2	6684,9	6730,2	6923,5	7101,6	7303,5
Kormányzati beruházás NSZ szerint	945,9	1071,6	1332,8	1771,3	2004,9	1947,9	1974,7	2013,7	2057,7
Kormányzati pénzügyi transzferek a lakosságnak	4311,3	4346,9	4453,2	4491,4	4479,2	4464,7	4631,7	4774,6	4878,5
Import	22812,9	22931,5	24249,7	26383,3	28137,8	30471,3	32528,1	34998,5	37948,2
Lakossági beruházás	871,3	833,1	896,5	943,0	930,7	1075,3	1230,2	1387,7	1542,9
Lakosság rendelkezésre álló jövedelme	15269,7	15700,6	16288,9	16936,1	17622,9	18264,0	19352,4	20485,7	21681,9
ÁRAK (éves %)									
Infációs ráta (CPI)	3,7	5,5	1,6	-0,3	-0,1	1,5	3,0	3,0	3,3
GDP deflátor	2,2	3,4	3,0	3,2	1,0	-0,3	2,8	2,3	2,5
Fogyasztási kiadás deflátor	3,6	6,2	2,4	1,0	0,1	1,9	3,1	2,9	3,3
Közösségi fogyasztás delátora	0,3	-1,3	0,5	4,7	1,8	1,1	2,7	2,6	2,8
Kormányzati természetbeni transzferek deflátor	-0,5	0,9	-0,6	8,5	1,8	1,1	2,7	2,6	2,8
Beruházások deflátor	3,4	2,6	3,6	1,7	1,7	2,7	2,6	2,0	2,2
Export deflátor	3,4	3,2	0,3	1,0	-0,8	-0,3	1,9	2,4	3,2
Import deflátor	4,9	4,2	-0,5	0,3	-1,0	1,7	1,9	2,7	3,7
MUNKAPIAC (ezer fő)									
Foglalkoztatottak száma a nemzetgazdaságban (LFS, éves átlag)	3 759,0	3 827,2	3 892,8	4 100,8	4 210,5	4 257,6	4 293,4	4 330,2	4 368,8
<i>ebből: Versenyszféra (LFS-intézményi állam)</i>	2 882,1	2 925,2	2 956,0	3 092,2	3 164,3	3 210,5	3 248,0	3 286,6	3 327,1
<i>Költségvetési szektor (intézményi, technikai feltevés)</i>	734,6	751,3	786,0	854,1	869,7	869,7	869,7	869,7	869,7
Foglalkoztatottak száma a nemzetgazdaságban (éves változás %)	0,7	1,8	1,7	5,3	2,7	1,1	0,8	0,9	0,9
<i>Versenyszféra foglalkoztatottság (éves változás %)</i>	1,2	1,5	1,1	4,6	2,3	1,5	1,2	1,2	1,2
<i>Állami foglalkoztatottság (éves változás %)</i>	-4,9	2,3	4,6	8,7	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Aktívák létszáma	4 225,0	4 300,4	4 333,8	4 444,2	4 469,2	4 489,2	4 504,2	4 514,2	4 519,2
Munkanélküliek száma a nemzetgazdaságban (éves átlag)	466,0	473,2	441,0	343,3	258,7	231,5	210,8	184,0	150,4
Munkanélküliségi ráta (LFS)	11,0	11,0	10,2	7,7	5,8	5,2	4,7	4,1	3,3
Versenyszféra bruttó nominál átlagbér (éves növekedés, %)	5,4	7,3	3,6	4,3	4,0	2,2	2,1	3,1	3,9
Állami bruttó átlagbér (technikai feltevés)	203 516	200 027	207 191	209 706	219 349	222 723	229 453	236 257	244 059
Nemzetgazdasági bruttó bér- és keresettömeg (folyó áron, millió HUF)	9 157	9 432	9 765	10 280	11 752	12 120	12 508	12 999	13 608
<i>Nemzetgazdasági bruttó bér- és keresettömeg (éves növekedés, %)</i>	2,9	3,0	3,5	5,3	14,3	3,1	3,2	3,9	4,7
"KSH létszám és kereset" bruttó bér (éves növekedés, %)	5,2	4,7	3,4	3,0	7,0	2,0	2,3	3,0	3,7
"KSH létszám és kereset" nettó bér (éves növekedés, %)	6,4	1,2	3,4	3,0	7,0	2,0	2,3	3,0	3,7
Nyugdíj indexálás mértéke (éves növekedés, %)	4,3	5,5	5,2	2,4	1,8	1,5	3,0	3,0	3,3
TECHNIKAI FELTEVÉSEK									
Forint euró árfolyam (éves átlagok)	279,3	289,3	297,0	308,7	309,9	318,1	319,7	323,4	329,1
Hozam, 3 hónapos benchmark	6,1	6,7	4,0	2,1	1,1	1,6	3,2	4,4	5,1
Olajár, HUF/hordó	22293	25233	24351	22835	12516	12428	13170	14070	15179

2. melléklet: a külső tételek alakulása az alappályán

BEVÉTELI OLDAL								
Költségvetési tétel	2012	2013	2014	2015	2016f	2017f	2018f	2019f
Gazdálkodó szervezetek befizetései								
Társasági adó	342,3	322,5	394,8	548,8	443,8	497,5	532,5	575,8
Hittelintézeti járadék	9,7	17,5	20,6	10,1	3,8	3,4	3,0	2,7
Pénzügyi szervezetek különadója	84,9	139,1	148,6	149,6	89,6	62,6	62,6	62,6
Pénzügyi tranzakciós illeték		259,6	277,9	207,7	201,3	207,1	212,9	219,3
Biztosítási adó		26,2	28,7	30,0	30,8	32,6	34,6	37,1
Távközlési adó	12,2	47,0	56,0	54,8	55,3	55,3	55,3	55,3
Egyes ágazatokat terhelő különadó	164,7	9,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Cégautóadó	32,3	33,1	31,7	31,5	32,6	33,9	35,4	37,1
Energiaellátók jövedelemadója	5,6	54,1	35,0	41,6	42,4	44,4	46,2	48,2
Egyszerűsített vállalkozói adó	146,5	110,0	96,8	89,4	91,1	95,4	99,2	103,5
Kisvállalati adó		10,1	12,7	11,0	11,2	11,7	12,2	12,7
Kisadózók tételes adója		28,3	42,2	54,4	55,5	58,0	60,3	62,9
Közmű adó		54,9	55,0	55,9	55,9	55,9	55,9	55,9
Reklámadó			3,3	6,1	6,5	7,1	7,7	8,2
Energiaadó	16,9	16,3	14,6	18,1	18,2	18,2	18,1	18,1
Környezetterhelési díj	7,3	6,2	5,5	5,6	5,3	5,8	5,9	6,0
Környezetvédelmi termékdíj	56,4	48,2	49,8	67,2	69,7	71,0	72,2	73,4
Hulladéklerakási járulék		6,3	9,6	8,6	8,8	9,0	9,1	9,3
Bányajáradék	103,6	63,2	63,0	35,0	46,0	47,0	48,1	49,5
Innovációs járulék	58,1	62,0	68,9	65,4	66,8	69,8	72,6	75,7
Egyéb befizetések	18,0	22,9	24,2	21,5	20,5	19,9	19,5	19,2
Korkedvezménybiztosítási járulék	0,0	0,0	19,2	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Fogyasztáshoz kapcsolt adók								
Általános forgalmi adó	2 747,0	2 809,6	3 035,6	3 285,7	3 316,9	3 463,4	3 610,7	3 771,9
Jövedéki adó	929,4	897,3	918,9	998,4	994,7	1 000,1	1 014,6	1 012,8
Játékadó	64,2	41,8	45,6	44,9	46,5	48,7	50,9	53,3
Kulturális adó	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
Regisztrációs adó	13,7	15,6	18,8	21,4	24,2	26,9	29,7	32,7
Gépjárműadó	0,0	41,2	42,4	43,9	45,4	47,3	49,5	52,0
Népegészségügyi termékdíj	20,1	18,9	20,0	28,9	30,7	31,2	31,7	32,1
Baleseti adó	25,2	22,5	23,8	27,5	28,5	29,9	31,2	32,7
Lakosság befizetései								
Személyi jövedelemadó	1 499,7	1 505,5	1 590,6	1 688,1	1 635,1	1 705,3	1 788,9	1 883,6
Adóbefizetések	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Illeték befizetések	109,6	107,4	120,3	136,4	133,7	129,9	136,0	144,2
M.személyek jogviszony megszűnésével kapcs. különadó	1,2	0,9	1,5	-0,5	-0,5	-0,6	-0,6	-0,6
Vám- és cukorágazati hozzájárulás beszedési költség megtérítése	9,2	9,2	11,2	13,6	14,7	15,7	16,9	18,3
Munkát terhelő járulékok								
Munkáltatói és biztosítottjai járuléka (NyAlap, EAlap és MPA) és EHO	3 625,3	3 795,6	4 076,4	4 365,8	4 544,7	4 689,5	4 870,3	5 095,1
Rehabilitációs hozzájárulás	62,7	64,1	66,0	66,3	67,0	66,9	67,6	68,2
Szakképzési hozzájárulás	78,7	60,3	60,9	65,3	68,0	70,2	72,9	76,3
TB-alapok egyéb külső járulékbefizetései	58,3	61,5	59,4	63,1	64,7	65,7	66,5	67,3
Bérgarancia támogatások törlesztése	0,8	1,0	0,8	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5
Külső bevételek összesen	10 303,9	10 790,0	11 550,4	12 363,4	12 370,2	12 796,4	13 300,8	13 872,9
KIADÁSI OLDAL								
Költségvetési tétel	2012	2013f	2014	2015	2016f	2017f	2018f	2019f
Nyugellátások	3281,2	3412,7	3425,2	3443,7	3466,6	3624,2	3757,3	3846,8
Családi támogatások								
Családi pótlék	335,6	334,8	328,1	323,3	321,0	319,7	319,0	318,8
Anyasági ellátás	5,5	6,1	5,4	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Apákat megillető munkaidő kedvezmény megtérítése	1,8	2,1	4,4	2,7	2,7	2,8	2,9	3,0
TGYÁS	38,3	38,2	41,3	45,1	46,0	47,0	48,4	50,2
GYED	84,1	94,0	104,5	113,1	116,5	117,4	118,6	120,2
GYES	61,9	58,4	57,6	62,6	62,6	64,3	64,3	64,3
GYET	13,0	13,0	12,1	12,2	11,9	11,7	11,6	11,4
Szociális juttatások								
Passzív ellátások	65,0	50,8	49,7	50,0	45,6	42,5	38,2	32,4
Bérgarancia kifizetések	6,6	5,5	4,2	3,8	3,6	3,4	3,0	2,5
Táppénz	56,5	59,9	68,2	77,3	79,7	82,3	85,5	89,5
Vakok és fogyatékosok ellátásai	30,3	30,4	32,9	33,6	29,9	30,8	31,7	32,7
Egyéb külső kiadások								
Hozzájárulás az EU költségvetéséhez	234,9	272,3	290,9	306,0	326,7	312,6	326,2	360,3
MNB veszteségtérítés	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Külső kiadások összesen	4 214,9	4 378,1	4 424,4	4 479,4	4 519,0	4 664,8	4 812,7	4 938,3
Külső tételek egyenlege	6 089,0	6 412,0	7 126,0	7 884,1	7 851,2	8 131,6	8 488,1	8 934,6

3/a. melléklet: különféle egyenlegmutatók alakulása az alappályán (Mrd forint)

	2012	2013	2014	2015f	2016f	2017f	2018f	2019f
Külső tételek	6056	6382	7123	7884	7851	8132	8488	8935
Belső tételek	-5598	-6168	-6915	-8129	-7818	-8236	-8706	-9280
Elsődleges egyenleg	458	214	208	-245	34	-104	-218	-346
Kamategyenleg	-1056	-1145	-1011	-973	-985	-1017	-1056	-1095
A központi alrendszer egyenlege	-598	-932	-803	-1219	-951	-1121	-1274	-1441
Önkormányzati alrendszer egyenlege	140	751	442	5	6	6	6	6
ESA-híd a központi kormányzatban	-204	-568	-451	428	18	55	79	58
Kormányzati szektor egyenlege	-662	-748	-812	-785	-928	-1061	-1189	-1377
Egyenlegcél (2015-ös konvergencia program szerint)	-773	-812	-837	-803	-682	-607	-594	-619
Eltérés	-111	-64	-25	-18	247	454	595	757
Szabad tartalék	0	0	0	0	170	175	180	186
Intézkedési szükséglet		-64	-25	-18	77	279	415	571
GDP	28628	30065	32180	33449	34088	35692	37118	38714

3/b. melléklet: különféle egyenlegmutatók alakulása az alappályán (GDP-százalék)

	2012	2013	2014	2015f	2016f	2017f	2018f	2019f
Külső tételek	21,2%	21,2%	22,1%	23,6%	23,03%	22,78%	22,87%	23,08%
Belső tételek	-19,6%	-20,5%	-21,5%	-24,3%	-22,93%	-23,07%	-23,46%	-23,97%
Elsődleges egyenleg	1,6%	0,7%	0,6%	-0,7%	0,1%	-0,3%	-0,6%	-0,9%
Kamategyenleg	-3,7%	-3,8%	-3,1%	-2,9%	-2,9%	-2,9%	-2,8%	-2,8%
A központi alrendszer egyenlege	-2,1%	-3,1%	-2,5%	-3,6%	-2,8%	-3,1%	-3,4%	-3,7%
Önkormányzati alrendszer egyenlege	0,5%	2,5%	1,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
ESA-híd a központi kormányzatban	-0,7%	-1,9%	-1,4%	1,3%	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%
Kormányzati szektor egyenlege	-2,3%	-2,5%	-2,5%	-2,3%	-2,7%	-3,0%	-3,2%	-3,6%
Egyenlegcél (2015-ös konvergencia program szerint)	-2,7%	-2,7%	-2,6%	-2,4%	-2,0%	-1,7%	-1,6%	-1,6%
Eltérés	-0,4%	-0,2%	-0,1%	-0,1%	0,7%	1,3%	1,6%	2,0%
Szabad tartalék	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%
Intézkedési szükséglet a tartalékok zárolásán felül	0,0%	-0,2%	-0,1%	-0,1%	0,2%	0,8%	1,1%	1,5%

4. melléklet: a kormányzati szektor bruttó adósságának alakulása az alappályán

	2012	2013	2014	2015f	2016f	2017f	2018f	2019f
Központi kormányzat bruttó adóssága (Mrd forint)	21380	22641	24490	25456	25988	27176	28456	29953
Önkormányzati szektor adóssága (Mrd forint)	1034	435	24	19	13	8	2	-4
Kormányzati szektor bruttó adóssága	22414	23076	24514	25475	26001	27184	28458	29949
Nominál GDP	28628	30065	32180	33449	34088	35692	37118	38714
Kormányzati szektor adósságrátája	78,3%	76,8%	76,2%	76,2%	76,3%	76,2%	76,7%	77,4%
Implicit kamatláb	4,82%	4,93%	4,37%	4,38%	3,91%	3,99%	3,90%	3,88%